

Z á p i s

ze 17. jednání Výboru pro hospodářskou spolupráci a pracovní příležitosti

Zastupitelstva Královéhradeckého kraje,

konaného dne 25. září 2019 od 15:00 hodin v zasedací místnosti Karla Poláčka 9-P1.905 v budově Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245

Přítomni: Miroslav Adámek, Jaroslava Blažková, Jan Janeček, Kateřina Jelínková, Jiří Kálal, Jiří Pechar, Lucie Potůčková, Jiří Říha

Omluveni: Jana Berkovcová, Martin Hanousek, Jan Jiříčka, Petr Lanta, Lucie Potůčková, Jiří Škop, Andrea Turková, Miroslav Vlasák

Nepřítomni:

Tajemník: Jindra Smejkalová

Přizváni: Mgr. Martina Berdychová (omluvena), Mgr. Ivana Kudrnáčová (omluvena), PaedDr. Markéta Stuchlíková (omluvena), RNDr. Jiří Ort (omluven), Mgr. Svatava Odlová, Mgr. Martin Horák, Ing. Radka Dušková (omluvena), Ing. Mgr. Pavla Zirnsáková (omluvena), Mgr. Martina Smudková, Mgr. Markéta Fišarová, Bc. Eva Mifková, Ing. Vladimíra Patková (omluvena)

Program jednání:

1. Zahájení, schválení závazného programu jednání, volba ověřovatele zápisu Mgr. Jana Berkovcová - předsedkyně výboru
2. Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením z pohledu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje Mgr. Martina Smudková – vedoucí odd. sociální práce, prevence a registrace sociálních služeb odboru sociálních věcí
3. Zkušenosti a příklady práce s obtížně dosažitelnými cílovými skupinami s cílem uplatnit je na trhu práce Agentura pro sociální začleňování - Mgr. Markéta Fišarová Lexus z. ú. - Bc. Eva Mifková RUBICON Centrum, z. ú. – Ing. Vladimíra Patková
4. Různé, diskuze, závěr

K bodu 1

Zahájení, schválení závazného programu jednání a volba ověřovatele zápisu

Jednání Výboru pro hospodářskou spolupráci a pracovní příležitosti Zastupitelstva Královéhradeckého kraje (dále též jen „výbor“) v 15:05 hodin zahájil a řídil Jiří Říha, namísto předsedkyně výboru, Mgr. Jany Berkovcové, která se z náhlých zdravotních důvodů nemohla jednání zúčastnit. Jiří Říha přivítal přítomné členy a hosty a konstatoval, že výbor není usnášení schopný; přítomno bylo pouze 6 členů výboru. Nepřítomní členové a hosté se z jednání omluvili, a to z naléhavých pracovních, zdravotních či rodinných důvodů. Z prezentujících účastníků se ze zdravotních důvodů omluvila Ing. Vladimíra Patková.

Vzhledem k neusnášeníschopnosti výboru, nebyl volen ověřovatel zápisu.

Poté Jiří Říha seznámil členy výboru s programem jednání:

- 1. Zahájení, schválení závazného programu jednání, volba ověřovatele zápisu**
- 2. Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením z pohledu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje**

Mgr. Martina Smudková – vedoucí odd. sociální práce, prevence a registrace sociálních služeb odboru sociálních věcí

- 3. Zkušenosti a příklady práce s obtížně dosažitelnými cílovými skupinami s cílem uplatnit je na trhu práce**

Agentura pro sociální začleňování - Mgr. Markéta Fišarová

Lexus z. ú. - Bc. Eva Mifková

- 4. Různé, diskuze, závěr**

Následně Jiří Říha vyzval přítomné členy k případnému doplnění. Nebyl podán návrh na doplnění programu.

K bodu 2

Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením z pohledu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje

Mgr. Martina Smudková – vedoucí odd. sociální práce, prevence a registrace sociálních služeb odboru sociálních věcí

Mgr. Martina Smudková informovala přítomné členy o dvou nejdůležitějších strategických dokumentech v oblasti sociálních věcí, kterými jsou Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018-2020 a Plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním

postižením Královéhradeckého kraje pro období 2018-2020. V obecné rovině shrnula činnost svého oddělení, potažmo také odboru sociálních věcí.

Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018-2020 řeší primárně poskytování sociálních služeb osobám se zdravotním postižením, a to zejména prostřednictvím 3 druhů služeb – míněno služeb sociální prevence: a) prostřednictvím služeb odborného sociálního poradenství poskytovaných v občanských poradnách, jež cílí na pomoc při zařizování běžných záležitostí a pomoc při zavádění a obnovování kontaktů s přirozeným sociálním prostředím; b) prostřednictvím služeb sociální rehabilitace, představující specifické činnosti směřující k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných, činností alternativním způsobem využívajícím zachované schopnosti, potenciál i kompetence, a v neposlední řadě také c) prostřednictvím sociálně terapeutických dílen, realizovaných v podobě služeb poskytovaných za účelem dlouhodobé a pravidelné podpory zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím formou pracovní terapie. Tyto služby jsou určeny především k zaměstnávání osob se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, v těchto případech se jedná o tzv. dlouhodobou a pravidelnou podporu prostřednictvím sociálně-pracovní terapie (zaměstnávání zdravotně postižených osob, míněno zejména osob s mentálním handicapem).

Plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje pro období 2018-2020 je druhým stěžejním dokumentem.

Prioritou tohoto krajského plánu je podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením na regionální úrovni zejména v krajských organizacích a rozvoj spolupráce s klíčovými aktéry v oblasti podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením; primárně se jedná o podporu přímého zaměstnávání osob se zdravotním postižením před náhradními formami plnění v kraje zřizovaných organizacích, dále pak rozvoj spolupráce s úřadem práce (Úřadem práce ČR – krajskou pobočkou v Hradci Králové) při tvorbě a propagaci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti ve prospěch zvýšení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením a také s dalšími organizacemi v regionu realizujícími programy na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, a současně také rozvoj spolupráce se subjekty působícími v oblasti projektů (např. projekt Do praxe bez bariér). Nedílnou součástí implementace je vytváření programů pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením, podpora vytváření vhodných pracovních míst pro osoby s mentálním postižením a s postižením více vadami, podpora společenské zodpovědnosti při zadávání veřejných zakázek, monitoring a evaluace zaměstnávání osob se zdravotním postižením apod. V rámci kraje byla rovněž zmíněna důležitost rozvoje sociálního podnikání prostřednictvím konzultační podpory, síťování sociálních podniků a dalších klíčových aktérů v kraji, vzdělávání, facilitací rozvojových záměrů zaměřených na rozvoj sociálního podnikání a popularizaci tématu sociálního podnikání, čemuž se cíleně věnuje především regionální agentura CIRI (www.socialnipodnikanihk.cz). Do budoucna je třeba se také zaměřit na vytváření podmínek pro rozvoj koordinované ucelené rehabilitace specializované dle věkových skupin a na nutné legislativní úpravy.

Mgr. Martin Horák, ředitel Krajské pobočky Úřadu práce ČR zdůraznil problematiku týkající se absence pevné hranice mezi sociální rehabilitací a pracovní rehabilitací, nutnost zajištění větší propustnosti mezi těmito dvěma typy (sociální rehabilitace – pracovní rehabilitace – snadnější vstup na trh práce). Dále zmínil potřebu jasně a konkrétně definovat sociální podnikání. Rovněž zdůraznil problematiku nízké nezaměstnanosti osob se zdravotním postižením, která je zapříčiněna nízkou motivací i možnostmi těchto osob uplatnit se na trhu práce; přičemž s rozvojem digitálních technologií se však uplatnitelnost osob se zdravotním znevýhodněním postupně zvyšuje. Osoby se smyslovým, mentálním znevýhodněním či s kombinovaným postižením více vadami jsou však obecně na trhu v horším postavení.

V závěru projednávání tohoto bodu se ke členům výboru připojil pan Jiří Kálal. Výbor však nadále nebyl usnášenishopný, neboť přítomno bylo pouze 7 členů.

K bodu 3

Zkušenosti a příklady práce s obtížně dosažitelnými cílovými skupinami s cílem uplatnit je na trhu práce

Agentura pro sociální začleňování - Mgr. Markéta Fišarová

Laxus z. ú. - Bc. Eva Mifková

Agentura pro sociální začleňování - Mgr. Markéta Fišarová

Jiří Říha vyzval Mgr. Markétu Fišarovou k představení činnosti agentury.

Mgr. Markéta Fišarová pohovořila o skutečnostech, které determinují nízkou úspěšnost určitých skupin na trhu práce, a to zejména jedinců potýkajících s jednou či s vícero níže uvedenými charakteristikami, a to:

- nízké vzdělání a nízká kvalifikace, bydlení na „nevhodné“ adrese a/nebo v nevyhovujících bytových podmínkách, obtížné skloubení pracovního a rodinného života, předluženost, exekuce, záznam/y v rejstříku trestů, absence pracovních návyků a dovedností, horší zdravotní stav / zdravotní znevýhodnění a další.

Problémové uplatnění na trhu práce je dle nejen jejího názoru spojováno zejména s nedostatky systému a rezervovaností vůči jeho změnám, např. co do níže uvedených aspektů:

- setrvávající segregované vzdělávání a nízká dostupnost rekvalifikací pro tuto cílovou skupinu, podceňování a přehlížení problémů této cílové skupiny, nízká dostupnost sociální a poradenské práce, absence systémové spolupráce orgánů, absence provázanosti jednotlivých nástrojů, limitovaný počet inkluzivních pracovních míst apod.

Mgr. Markéta Fišarová rovněž v této souvislosti neopomněla zmínit mýty, které obecně panují v povědomí společnosti a které jsou naprosto mylné. Tyto shrnula do dvou výroků: „Kdo chce, ten si práci najde.“ a „Dát práci stačí.“, jenž se staly předmětem následné diskuze členů výboru.

S ohledem na výše uvedené spatřuje možnosti řešení a posunu k lepšímu v prostupném zaměstnávání, síťování (resp. tvorbě lokální sítě zaměstnanosti) a ve společensky odpovědném zadávání veřejných zakázek.

V rámci prostupnosti zaměstnávání považuje za nezbytné zajistit:

- individuální přístup k dlouhodobě nezaměstnaným lidem, motivační činnost ve smyslu poradenských a vzdělávacích aktivit, pomoc při zvládnutí obtížných životních situací, budování a osvojení si pracovních návyků, zvýšení kvalifikace a pracovních kompetencí (rekvalifikace apod.), mentorskou podporu při vstupu na primární trh práce a v prvních měsících po nástupu do zaměstnání.

Kontakty – Agentura pro sociální začleňování:

Centrální expert na zaměstnanost a sociální podnikání - Robert Herák

Tel.: +420739070537; E-mail: Herak.robert@vlada.cz

Metodička pro „Střed“, kam patří Královehradecký kraj - Ivana Hrubá

Tel.: +420720950066; E-mail: Hrubavivana@vlada.cz

V rámci diskuze byla opět otevřena problematika dětských domovů a s tím související problematika bydlení a obtížná situace při zahájení samostatného života mládeže opouštějící brány dětských domovů. Neboť právě tato mládež se obvykle stává obětí vlastních rodinných příslušníků, kteří v mnoha případech dokáží velmi značně a negativně ovlivnit další život těchto jedinců.

Další návazná diskuze byla věnována vysoké administrativní náročnosti při řešení sociální problematiky na obecné úrovni, ať již z pohledu pracovníků řešících tuto problematiku na státní či regionální úrovni, tak i ze strany běžných občanů.

Laxus z. ú. - Bc. Eva Mifková

Následně Jiří Říha vyzval Bc. Evu Mifkovou, aby představila činnost ústavu Laxus z. ú., který se specializuje na pomoc drogově závislým či bývalým drogově závislým osobám.

Informační servis a základní sociální poradenství je tímto ústavem poskytováno všem osobám, které se na službu obrátí, a to i těm, které nespádají do cílové skupiny. Jedná se především o předávání informací spojených s řešením nepříznivé sociální situace a s možností využití adekvátních služeb.

Problematika sociální vyloučenosti, nízkého vzdělání (nedokončeného středoškolského vzdělání), absence pracovních návyků, stigma drogové závislosti a páchaní kriminální činnosti - toto vše způsobuje znevýhodnění na trhu práce a nízké finanční ohodnocení s dopadem na úroveň bydlení, neboť nevhodné (byť levné) ubytování v prostředí plném jedinců drogově, alkoholicky či jinak závislých jen umocňuje tento těžko odpustitelný „bludný kruh“. Navíc 3měsíční léčebné pobyty následně vyžadující pravidelný režim rovněž nepřispívají k uplatnitelnosti bývalých (drogově či jinak) závislých osob na trhu práce. Tyto osoby velmi často trpí také chronickými duševními

poruchami či onemocněními a toto vše v souhrnu nejen výrazně snižuje jejich schopnost uplatnit se na trhu práce, ale také odrazuje zaměstnavatele v jakékoliv ochotě těmto osobám podat pomocnou ruku a zaměstnat je. Pro futuro je tedy třeba zajistit integraci sociálních služeb a jejich síťování, neboť s osobami závislými či s vyléčenou závislostí je nezbytné pracovat v plném rozsahu, dlouhodobě a pravidelně, korigovat jejich celkové chování, zajistit jim pracovní-právní poradenství a zejména jim pomoci začlenit se zpět do společnosti. V současné době jsou však poskytovány pouze ambulantní a především dílčí formy pomoci, což je naprosto nedostačující.

V rámci diskuze byla řešena také problematika vstupních lékařských prohlídek, neboť v případech, kdy se nejedná o uzavření standardní pracovní smlouvy, pak prohlídka není hrazena zaměstnavatelem.

Prezentace ústavu RUBIKON Centrum bude členům výboru zaslána elektronicky spolu se zápisem. Zástupkyně ústavu, Ing. Vladimíra Patková, se z jednání ze zdravotních důvodů omluvila.

K bodu 4

Různé, diskuze, závěr

V závěru jednání Jiří Říha zmínil zrušené srpnové jednání, v tomto smyslu se přiklonil spíše k názoru jej nenahrazovat, a to vzhledem k očividně problematické docházce členů výboru na jednání, nicméně tuto záležitost ponechal k řešení paní předsedkyni výboru.

Další dotazy nebyly vzneseny.

Všechny body programu byly vyčerpány.

Příští jednání výboru:

Jiří Říha avizoval 17. (v tomto roce poslední) jednání výboru pro hospodářskou spolupráci a pracovní příležitosti, které se uskuteční ve středu dne **20. 11. 2019 od 15:00 hodin** v budově Krajského úřadu Královéhradeckého kraje (zasedací místnost Karla Poláčka P1.905).

Jednání výboru pro hospodářskou spolupráci a pracovní příležitosti bylo ukončeno dne 29. 5. 2019 v 17:05 hodin.

.....
Jiří Říha

zastupující předsedkyni výboru

V Hradci Králové dne 4. 10. 2019

Zpracovala: Jindra Smejkalová